

BIENÁLE ANIMÁCIE BRATISLAVA

4.MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL ANIMOVANÝCH FILMOV PRE DETI 1997 (BAB)

Termín konania:	16.-21. September 1997
Miesto konania:	Kino TATRA a Kino MLADOST' Bratislava Účelové zariadenie NR SR Častá-Papiernička
Hlavný usporiadateľ:	BIBIANA Medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava
Spoluusporiadateľ:	Národné centrum audiovizuálneho umenia Bratislava
Záštita:	ASIFA-Medzinárodná asociácia animovaného filmu CIFEJ-Medzinárodné centrum filmovej a televíznej tvorby pre deti a mládež
Záštita v SR:	Národná rada SR Ministerstvo kultúry SR Ministerstvo školstva a vedy SR Primátor hl. mesta SR Bratislavy

Bienále animácie Bratislava - Medzinárodný festival animovaných filmov pre deti (BAB) je podujatím, ktoré má svoju tradíciu. Od svojich prvopočiatkov sa formovalo ako sprievodné podujatie inej významnej kultúrnej udalosti - Bienále ilustrácií Bratislava a tento svoj charakter si zachovalo doposiaľ.

Vzniku festivalu predchádzala Medzinárodná prehliadka animovaných filmov pre deti, ktorá sa konala v rokoch 1985, 1987 a 1989. V roku 1991 získali jej organizátori štatút medzinárodného filmového festivalu. V období rokov 1993 a 1995 bola hlavným organizátorom festivalu Nadácia Bienále animácie Bratislava.

Bienále animácie Bratislava je unikátnym a ojedinelým podujatím v celosvetovom meradle. Hoci sa vo svete koná veľa festivalov animovaných filmov, žiadny z nich nie je zameraný výlučne na filmy určené detskému divákovi. Unikátnosť festivalu spočíva aj v jeho prepojení na BIB a na ilustrátorskú tvorbu pre deti.

Podľa štatútu festivalu je jeho poslaním umožniť medzinárodnú umeleckú konfrontáciu animovanej tvorby pre deti, sledovať jej návaznosť na ilustráciu, vytvárať podmienky pre jej hodnotenie a podporovať tak všestranný rozvoj tohoto druhu filmového umenia.

Do programu festivalu môžu byť zaradené iba filmy, ktoré zodpovedajú jeho poslaniu, majú vysokú umeleckú úroveň a svojimi estetickými a morálnymi hodnotami kultivujú osobnosť dieťaťa.

Festival má nesúťažný charakter. **Prix Klingsor**, jediná cena festivalu sa podľa štatútu festivalu a po dohode s medzinárodnými asociáciami, ktoré mu dali záštitu, neudeluje filmu ale osobnosti, ktorá vo svojom diele tvorivým spôsobom rozvíja ducha detskej knihy.

Inšpiráciou pre návrh ceny a jej pomenovanie Prix Klingsor bola rozprávka spisovateľky Márie Ďuričkovej „Stolček“ z knihy „Dunajská kráľovná“ a ilustrácia Miroslava Cipára, ktorý je zároveň autorom ceny.

V roku 1991 bola Prix Klingsor udelená talianskemu ilustrátorovi, režisérovi, animátorovi a scénografovi **Emanuelovi Luzzatimu**, v roku 1993 **Frédéricovi Backovi**, ilustrátorovi, animátorovi a režisérovi z Kanady, nositeľovi významných cien z medzinárodných festivalov, medzi nimi aj dvoch Oscarov a v roku 1995 pri príležitosti osláv 100. výročia svetovej kinematografie **Faith Hubleyovej** z USA, významnej osobnosti americkej animovanej tvorby pre deti nekomerčného zamerania.

V roku 1993 pri príležitosti životného jubilea bolo udelené Čestné uznanie za celoživotné dielo v podobe grafiky prof. Albína Brunovského klasikovi slovenského animovaného filmu **Viktorovi Kubalovi**.

Je už tradíciou, že festival vo svojom programe poskytuje veľký priestor na prezentáciu slovenskej animovanej tvorby a jej tvorcov v podobe retrospektívnych, tematických i profilových prehliadok. K zahraničným hosťom festivalu patria významné osobnosti európskeho a svetového animovaného filmu, televíznych a filmových producerských spoločností, teoretici, publicisti, zástupcovia medzinárodných festivalov z Európy a zámoria. Medzinárodné asociácie ASIFA a CIFEJ zvyčajne zastupujú ich prezidenti alebo generálni tajomníci.

PROGRAMOVÁ SKLADBA FESTIVALOVÝCH PREDSTAVENÍ

Medzi najexponovanejšie literárne zdroje slovenskej animovanej tvorby patria nesporne diela z klenotnice umeleckej tradície, hlavne národné rozprávky a povesti. Tvorcovia animovaných filmov k nim vždy znova siahajú ako k spoľahlivej myšlienkovvej a výrazovej základni. Národné rozprávky, povesti, legendy a báje, piesne a básne, to všetko je bohatstvo, ktorým disponuje nielen knižná kultúra, nielen knižné, dramatické a hudobné umenie, ale vo svojich najlepších výsledkoch aj tvorba animovaných filmov.

Pri príležitosti **Roku slovenského výtvarného umenia '97** uvidíme v programe festivalu výber zo **Zlatého fondu slovenskej animovanej tvorby** tohto zamerania v pásmach:

1. **Klasická rozprávka a jej výtvarná parafráza**
2. **Tvorivá symbióza spisovateľa, výtvarníka a animátora**
3. **Výtvarný prejav ako dominantu animovaného filmu**

Analógie medzi ilustráciou a animovaným filmom poukazujú na protirečenia ale aj príbuznosti tohoto vzťahu. Neraz hovoríme o animovanom filme ako o „oživenej ilustrácii“ alebo o „ilustrácii v pohybe“. A naopak v ilustrácii knihy neraz pozorujeme akési „filmárske čítanie“. V programe festivalu má svoje tradičné miesto cyklus **„Obrázková knižka animácie“**, v ktorom uvádzame slovenské a zahraničné animované filmy pre deti, ktoré vznikli inšpiráciou z ilustrácií detských kníh.

Deti sa stretávajú s rozprávkou v knižke, neskôr vidia svojich rozprávkových hrdinov na filmovom plátne alebo na televíznej obrazovke a nachádzajú ďalší rozmer svojich predstáv. Programový cyklus **„Hrdinovia detskej literatúry, ilustrácie a animovaného filmu“** pravidelne predstavuje najnovšie „večerníckové“ programy bratislavskej televízie ale aj iné zahraničné programy tohto zamerania.

Od svojich začiatkov je snaha autorov programovej skladby festivalu postupne predstavovať významné osobnosti a diela svetovej animácie. V posledných rokoch sa táto snaha ešte umocňuje ako potrebná protiváha programovej ponuky kín a televíznych kanálov, ktoré už skoro celkom prepadli komerčnému zameraniu a uvádzajú zahraničné seriály pre deti často nevкусné a plné násilia a zloby.

V tomto roku predstavíme vynikajúce osobnosti a diela z produkcie Dánska, Švédska, Fínska, Nórska a Islandu v cykle: **Per Ahlin a ďalší predstavitelia animovanej tvorby pre deti škandinávskych krajín**. Od obdobia 60. rokov v týchto krajinách dochádza k obrovskej podpore filmovej a televíznej tvorby pre deti a k znovuzrodeniu animovaného filmu. Veľký podiel na tom majú televízie, štátne inštitúcie, filmové ústavy a rozličné podporné fondy a asociácie. Ich investície sa koncentrovali najmä na filmovú tvorbu pre deti. Vznikla tak dobrá ekonomická situácia, ktorá sa najskôr premietla v produkcii hraných filmov a položila základy pre systematickú tvorbu animovaného filmu.

Takto dlhé roky sústredená podpora prinášala svoje ovocie najmä na medzinárodných filmových festivaloch, z ktorých si tvorcovia pravidelne odnášajú desiatky významných cien a uznání.

V týchto krajinách tiež už celé roky existuje významná spolupráca ilustrátorov a animátorov a nie je zriedkavým zjavom, keď je ilustrátor zároveň aj animátorom a režisérom filmu.

V spolupráci s Národnou filmotékou v Paríži a Francúzskym inštitútom v Bratislave bude uvedená v programe festivalu malá retrospektívna prehliadka významných osobností francúzskej animovanej tvorby v programových blokoch: **Fantastické príbehy, rozprávky a legendy a Básnici, maliari, hudobníci a tvorcovia animovaného filmu**.

Pravidelný cyklus pod názvom „**Konfrontácie**“ uvádza zvyčajne vo večerných predstaveniach výber zo slovenskej aj zahraničnej animovanej tvorby (nielen pre deti), ktorá získala významné ceny a uznanie na medzinárodných festivaloch SR i v zahraničí.

Samostatným programom je **Prehliadka animovaných filmov študentov filmových škôl a výtvarných akadémií** (na ktorých sa vyučuje animácia), v ktorej sa v tomto roku predstavujú škandinávské krajiny, Poľsko a Slovenská republika. Táto prehliadka je sprievodným podujatím Medzinárodného seminára a zúčastnia sa ho študenti a pedagógovia z týchto škôl.

Sprievodné festivalové podujatia

Medzinárodný odborný seminár

Medzinárodný odborný seminár bude v tomto roku venovaný dielu vynikajúcej osobnosti švédskej animovanej tvorby, ilustrátorovi, režisérovi a animátorovi **Perovi Ahlinovi** pri príležitosti udelenia Prix Klingsor.

Táto nominácia bola v minulom roku konzultovaná so zastúpením ASIFA a CIFEJ.

Festival bude na príprave seminára spolupracovať s odborníkmi Švédskeho filmového inštitútu v Stockholme.

Per Ahlin pôsobil rokov ako ilustrátor kníh, režisér animovaných filmov aj v Dánsku, preto bude jeho dielo prezentované v kontexte filmovej tvorby škandinávskych krajín, tiež v spolupráci s Dánskym filmovým inštitútom v Kodani.

Medzinárodné odborné stretnutie a odborný seminár o tvorbe študentov vysokých škôl, na ktorých sa vyučuje animácia, zo Slovenska, Poľska a škandinávskych krajín.

BAB bol takmer od samých začiatkov spätý s tvorbou mladých (a malých) filmárov. Konali sa tu pravidelné workshopy, semináre, pracovné stretnutia. Úspešne sa na nich prezentoval Krúžok detských animátorov, ktorí spolupracovali aj na spoločných medzinárodných projektoch Detských ateliérov animovaného filmu, ktoré organizovala ASIFA, napr. na tému **Moja krajina v Európe, Tradičné ľudové piesne európskych krajín**. V minulosti sa na BAB-e zúčastnili pedagógovia z oblasti animovaného filmu zo zahraničia, napr. Fjodor Chitruk a Andrej Chržanovskij z Ruska, Prijt Pärn a Rein Raamat z Estónska, Pascal Vimenet z Francúzska, Isaak Yoresch z Izraela, Raoul Servais a Veronique Steeno z Belgicka, Jiří Kubiček a Břetislav Pojar z Prahy.

Na minulom ročníku festivalu sa začala nová tradícia: pravidelné stretnutia mladých animátorov - študentov a ich pedagógov z Filmových fakúlt animovaného filmu a Akadémií výtvarných umení, na ktorých sa vyučuje animácia. Na príprave týchto seminárov spolupracuje festival s kultúrnymi inštitúciami pri veľvyslanectvách a konzulátoch jednotlivých krajín so sídlom v Bratislave, tiež prostredníctvom spolupráce s ASIFA a aj s vedením týchto škôl.

ASIFA si mimoriadne váži túto iniciatívu nášho festivalu, ktorej výsledkom je výmena skúseností, poznávanie svojej tvorby a nových kontaktov.

Zámerom organizátorov BAB-u je orientovať záujem mladých tvorcov na tvorbu pre deti v ich budúcom profesionálnom pôsobení.